

Okul öncesi Öğretmen Adaylarının Müzelerin Eğitim Ortamı Olarak Kullanılmasına İlişkin Öz-Yeterlik İnançlarının ve Görüşlerinin İncelenmesi*

An Analysis of The Pre-service Preschool Teachers' Self-Efficacy Beliefs and Views Towards Using Museums As an Educational Environment

Didem İşlek, *Yakın Doğu Üniversitesi, Atatürk Eğitim Fakültesi*, didem.islek@neu.edu.tr ORCID: 0000-0002-4056-8894

Öz. Bu araştırma, okul öncesi öğretmen adaylarının görüşleri doğrultusunda müzelerin eğitim ortamı olarak kullanılmasına ilişkin öz-yeterlik inançlarını ve görüşlerini belirlemek amacıyla hazırlanmıştır. Araştırma karma yöntem ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu özel bir üniversitenin okul öncesi öğretmenliği bölümünde dördüncü sınıfta öğrenim gören öğretmen adayları (n=30) oluşturmaktadır. Öğretmen adaylarının müzelerin eğitim ortamı olarak kullanılmasına ilişkin öz-yeterlik inançları "Müze Eğitimine Yönelik Özyeterlik İnancı Ölçeği" ile, görüşleri ise "Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu" ile tespit edilmiştir. Araştırma sonucunda öğretmen adaylarının müzeleri eğitim ortamı olarak kullanma konusunda kendilerini yetersiz gördükleri saptanmıştır. Ayrıca müzelerin eğitim ortamı olarak kullanılması, müze etkinliklerinin aşamalara göre yapılması ve müze eğitimine ilişkin strateji, yöntem ve tekniklerin kullanılması konularında öğretmen adaylarının bilgi düzeylerini artırmaya ihtiyaç duydukları da ortaya çıkarılmıştır. Araştırmada nicel verilerden elde edilen bulgular ile nitel bulguların örtüşüğü tespit edilmiştir. Araştırma sonucunda öğretmen adaylarının öz-yeterlik inançlarının yeterli düzeye çıkarılabilmesi için müzede gerçekleştirilecek eğitime ilişkin bilgi düzeylerinin artırılacağı bir hizmetçi öğretim programının geliştirilmesi önerilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Müzelerin eğitim ortamı olarak kullanılması, okul öncesi öğretmen adayları, öz-yeterlik inançları, görüşler.

Abstract. The purpose of this study is to determine the self-efficacy beliefs and views of the pre-service preschool teachers in accordance with their opinions towards the museums being used as an educational environment. The study used mixed methods. The pre-service preschool teachers' (n=30), who study in Near East University in preschool teaching department, self-efficacy beliefs towards using museums as an educational environment have been determined by the "Self-efficacy beliefs scale regarding museum education" and their views have been determined by "Semi-structural interview forms". The result of the study has showed that the pre-service teachers found themselves inadequate in using the museums as an educational environment. It has also been revealed that the knowledge of the pre-service teachers about the museums being used as an educational environment, the museum activities being gradually performed and using the strategy, method and techniques regarding the museum education need to be enhanced. As a result, forming an in-service education program for the pre-service teachers to enhance their knowledge regarding the education in the museum to a sufficient level has been suggested.

Keywords: Using museums as educational environments, pre-service preschool teachers, self-efficacy beliefs, views.

SUMMARY

Introduction

Museums are considered as one of the effective teaching environments that allows learning by doing and experiencing. (Dilli, 2014; Önder, Abacı and Kamaraj, 2009). Therefore, the

*Bu makale **GlobETS: AN INTERNATIONAL CONFERENCE ON EDUCATION, TECHNOLOGY AND SCIENCE** konferansında 6 - 9 Mayıs 2018 tarihlerinde Belgrad'da sunulmuştur.

importance of the practical activities in the museum to be applied especially from the early childhood period to enhance the permanent learning in the museums and to ensure the readiness levels of the students are being pointed out in the studies (Egüz and Kesten, 2012; Yapıcıoğlu, Atmaca, Akbulut, Ceyhan, Durmus, Akaydın and Demirsoy, 2017). In this context, it is stated that the pre-school teachers need to enhance their knowledge levels and self-efficacy beliefs towards using museums as an educational environment beginning from the period when they have become pre-service teachers (Dilmaç, 2016; Gönen, Aydos and Erdem, 2016). It is believed that a study determining the self-efficacy beliefs and views of the preservice pre-school teachers regarding the museums being used as an educational environment will fill in the gap in the literature. Within the scope of this study, the aim is to develop suggestions for determining primarily the self-efficacy beliefs and views of the preservice teachers about using the museums as an educational environment and also for enhancing their beliefs that are found to be insufficient.

Method

The research was conducted using mixed methods in which quantitative and qualitative data were used. With the quantitative method, the self-efficacy beliefs of the pre-service pre-school teachers about the use of museums as an educational environment and with the qualitative method their views regarding the subject were evaluated. The pre-service undergraduate students at Near East University in 2016-2017 academic year who were studying at the department of pre-school teaching participated in the study. The “Self-efficacy beliefs scale regarding museum education” was used to determine the pre-service pre-school teachers’ self-efficacy beliefs towards using museums for education (Yeşilbursa ve Uslu, 2014), and “Semi-structural interview forms” were used in order to determine their views about the subject.

Results

The findings have determined that the majority of the pre-service pre-school teachers find themselves inadequate in using the museums for education. It was also found that there wasn’t any significant difference between the self-efficacy beliefs of the female and male pre-service teachers. There was no significant difference about teaching in the museum among the self-efficacy beliefs of the pre-service teachers. In addition, the views of the pre-service teachers can be seen in 3 themes which are “ The things that need to be done before the museum education”, “ The things that need to be done during the museum education” and “ The things that need to be done after the museum.”

Discussion and Conclusion

It has been determined that the self-efficacy beliefs of the pre-service pre-school teachers towards using the museums for education were generally inadequate. This finding is consistent with the findings of Demircan and Altıntaş (2016). It is believed that developing a curriculum which will overcome the lack of knowledge about the use of museums for education and implementations towards this will have a positive impact on the self-efficacy of the pre-service teachers. There was no significant difference among the views on self-efficacy beliefs of the pre-service teachers regarding their gender and regarding museums being used for education. In their study, Saraçalıoğlu, Certel, Varol and Bahadır (2012) have stated that the individuals being male or female did not lead to any differences in their self-efficacy beliefs. This finding shows that the gender of the pre-service teachers does not have any effect on their self-efficacy beliefs. Akman and the others (2015) have pointed out that for an education in the museum, the teachers organizing the course need to be well-educated which will cause an effective environment to be created. It is understood in the data of the qualitative dimension of the study from the views of the pre-service teachers that they did not have enough information about the activities that could be conducted. Önder, Abacı and Kamaraj (2009), Argyrou, Blondeau, İzzet, Ertaç, Ktori and Makriyianni (2011), İlhan, Artar, Okvuran and Karadeniz (2011) have emphasized the importance of the activities carried out in the museum to be planned and well-designed. All the results show that the level of self-efficacy beliefs and the knowledge level of the

preservice preschool teachers about using the museums for education is insufficient. Ceylan and Kılınç (2016), Humberstone and Stan (2011), Nichols (2014) have also stated that using museums for education and forming curriculums which will enrich the teaching will satisfy the needs. These findings and the findings of the other studies show parallel features.

GİRİŞ

Günümüzde müzeler; gerek yaparak ve yaşayarak öğrenmelere imkan tanıyan etkili öğretim ortamlardan biri olması, gerekse de öğrencilerin öğrenmeye olan motivasyon ve ilgisini artırmasıyla toplumların eğitimine ve gelişimine önemli katkılar sağlayan öğretim mekanlarından biri olarak görülmektedir (Dilli, 2014; Önder, Abacı ve Kamaraj, 2009). İlgili araştırmalarda; müzelerin kalıcı öğrenmelere olanak tanıyan, öğrencileri daha aktif kılan, sorgulama ve araştırma yapma becerilerini geliştiren etkili öğrenme ortamlarından biri olduğu belirtilmektedir (Doğan, 2017; Şar ve Sağkol, 2013). Bununla birlikte araştırmalarda; eğitimde bu denli önemli roller üstlenen müzelerin son yıllarda eğitimciler tarafından tercih edilen etkili öğretim ortamlarından biri haline geldiğine de değinilmektedir. (Bolat Aydoğan, 2017). Literatür incelendiğinde müzelerde gerçekleştirilen uygulamalar ile; öğrencilere eserlerin tanıtıldığı, eserlere ilişkin edinilen bilgilerle kendi yaşamları arasında bağlantı kurdurmanın öğretildiği, analiz etme, eleştirel düşünme, sorgulama gibi üst düzey becerilerin kazandırıldığı ve öğrencilerin derslerdeki konulara yönelik ilgilerinin artırıldığı görülmektedir (Çalışkan, Onal ve Yazıcı, 2016; Kaschak, 2014; Öztürk, 2017). Bu noktada araştırmalarda; müzelerdeki kalıcı öğrenmelerin artırılmasında ve öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeylerinin sağlanmasında; müzedeki uygulamalı etkinliklerin özellikle erken çocukluk döneminden itibaren uygulanmasının önemine işaret edilmektedir (Egüz ve Kesten, 2012; Karadeniz ve Okvuran, 2014; Yapıcıoğlu, Atmaca, Akbulut, Ceyhan, Durmus, Akaydın ve Demirsoy, 2017). Özellikle müzelerdeki öğretimin okul öncesinden itibaren başlatılmasının öğrencilerin; gerçek objelerle etkileşim kurarak kalıcı bilgiler edinebilmelerinde, soyut kavramları somuta dönüştürebilmelerinde, günümüzdeki objeler ile geçmişte kullanılan nesnelere arasındaki farklılık ve benzerlikleri analiz edebilmelerinde, tarih bilinçlerinin oluşabilmesinde ve kültürel farkındalık kazanabilmelerinde etkili olabileceği belirtilmektedir (Akman, Özen Altınkaynak, Ertürk Kara ve Can Gül, 2015; Önder, Abacı ve Kamaraj, 2009; Yıldırım ve Tahiroğlu, 2012).

Bu kapsamda İngiltere, İtalya, Fransa ve Amerika gibi gelişmiş ülkelerin eğitim sistemleri incelendiğinde; müzede gerçekleştirilen uygulamalı etkinliklerin erken dönemden itibaren başlatıldığı, bu doğrultuda öğretim programları ile müzelerde yapılan eğitim aktivitelerinin programla bütünleştirilmiş bir şekilde işlendiği, British Müzesi, Victoria ve Albert Müzesi, Metropolitan Müzesi, Amerika Devlet Müzesi, Vatikan Müzesi ve Louvre Müzesi gibi müzelerde sınıf ortamında öğretilen teorik bilgilerin müzede düzenlenen etkinlikler ile pekiştirildiği görülmektedir (Bulduk, Bulduk ve Kocak, 2013). Yine Çin, İskoçya ve İsviçre gibi ülkelerde; okul öncesi ve ilköğretim okullarında müzelerin eğitim ortamı olarak kullanıldığı, belirli dönemlerde öğretim etkinlikleri düzenlendiği de anlaşılmaktadır (Norodahl ve Johannesson, 2015; Sandell ve Ohman, 2010; Thorburn ve Allison, 2010). Bununla birlikte Türkiye'deki Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı okul öncesi öğretim programları incelendiğinde; "Kendini yaratıcı yollarla ifade eder" kazanımı başlığı altında müze gezilerinin düzenlenmesinin önemine vurgulandığı görülmektedir. Bu kazanıma ilişkin etkinlikler arasında ise; müze broşürleri hazırlama ve müzelere alan gezileri düzenleme aktivitelerinin yer aldığı anlaşılmaktadır (Milli Eğitim Bakanlığı, 2013). Görüldüğü üzere, gerek yurt dışındaki ülkelere gerekse de Türkiye'de müzelerde düzenlenen öğretim etkinliklerinin erken yaşlardan itibaren uygulanmasının öğrencilerin aktif öğrenmeler kazanmalarında önemli olduğu vurgulanmaktadır.

Bu noktada ilgili araştırmalarda; müzelerde öğretim programları doğrultusunda etkinlikler düzenlenmesinde ve uygulanmasında öğretmenlerin önemli bir role sahip olduğuna değinilmektedir (Mannion, Fenwick ve Lynch, 2013). Özellikle okul öncesi öğretmenlerinin öğretmen aday oldukları hizmetöncesi dönemden itibaren müzelerin öğretim ortamı olarak kullanılmasına yönelik bilgi düzeylerini ve becerilerini artırmaya ihtiyaç duyulduğuna işaret

edilmektedir (Dilmaç, 2016; Gönen, Aydos ve Erdem, 2016). Bu kapsamda literatür incelendiğinde Türkiye'deki eğitim fakültelerindeki okul öncesi lisans programlarında müze eğitimi ve uygulamaları dersinin seçmeli ders statüsünde okutulduğu görülmektedir (Çıldır ve Karadeniz, 2017; Erem, 2017). Bununla birlikte literatürde; dersin okutulmasına karşın okul öncesi öğretmen adaylarının müze etkinliklerini planlama, uygulama ve değerlendirme konusundaki bilgi düzeylerinin ve müze eğitimine ilişkin öz-yeterlik inançlarının yeterli düzeyde olmadığına da değinilmektedir (Çıldır ve Karadeniz, 2017; Erem, 2017; Şar ve Sağkol, 2013; Tutkun ve Acer, 2015; Yeşilbursa ve Uslu, 2014).

Bu bağlamda okul öncesi öğretmen adaylarının müzelerin eğitim ortamı olarak kullanımına ilişkin öz-yeterlik inançlarının yüksek olmasının; gerek öğretim sürecindeki konuların başarı ile uygulanmasında, gerekse de öğretimin aktif olarak müze ortamında işlenmesinde ve başarı düzeylerinin artırılmasında önemli olduğu düşünülmektedir (Küçükylmaz ve Duban, 2006; YeşilBursa ve Uslu, 2014). Ayrıca okul öncesi öğretmen adaylarının müze eğitimine ilişkin uygulamalı etkinlikleri yeterli olarak yapamadıkları göz önünde bulundurulduğunda, adayların konuya yönelik görüşlerinin değerlendirilmesinin gerekli olduğuna da inanılmaktadır (Çıldır ve Karadeniz, 2017; Erem, 2017). Bu noktada öğretmen adaylarının bu konudaki bilgi düzeylerinin sorgulanmasının ve müze eğitimine ilişkin eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesinin önemli olduğu düşünülmektedir (Akman ve diğerleri, 2015)

Literatür incelendiğinde, öğretmen adaylarının müzelerin eğitim ortamı olarak kullanılmasına yönelik öz-yeterlik inançlarına ve görüşlerine ilişkin araştırmaların son derece sınırlı sayıda olduğu saptanmıştır. Bu araştırmalarda gerçekleştirilen incelemelerde özellikle; fen bilgisi, sosyal bilgiler, tarih gibi alanlarda ders veren öğretmenlerin ve adayların müze ve tarihi mekanlara yönelik öz-yeterlik inançlarına ilişkin görüşlerinin ele alındığı, okul öncesine yönelik yapılan araştırmaların ise genellikle okul öncesi dönemdeki öğrencilerin gelişimleri ve tarih becerileri üzerindeki etkiyi ortaya koymayı amaçladığı saptanmıştır (Abacı ve Usbaş, 2010; Dağal ve Bayındır, 2016; Flores, 2015; Bozdoğan, 2016; Schumann ve Sibthorp, 2016; Yeşilbursa ve Uslu, 2014).

Literatürdeki bilgiler ışığında okul öncesi öğretmen adaylarının müzelerin eğitim ortamı olarak kullanılmasına ilişkin öz-yeterlik inançlarını ve görüşlerini tespit eden, ayrıca bu konudaki bilgi düzeylerinin yeterli düzeyde olup olmadığını saptamayı amaçlayan herhangi bir araştırmanın gerçekleştirilmediği görülmektedir. Bu bağlamda bu araştırmada; müzelerin eğitim ortamı olarak kullanılmasına ilişkin okul öncesi öğretmen adaylarının öz-yeterlik inançlarının ve görüşlerinin belirleneceği bir araştırmanın gerçekleştirilmesinin literatürdeki bu eksikliği gidereceği düşünülmektedir. Bu araştırma kapsamında öncelikle öğretmen adaylarının müzeleri eğitim ortamı olarak kullanmaları konusundaki öz-yeterlik inançlarının ve görüşlerinin belirlenmesi, ayrıca adayların öz -yeterlik inançlarının yetersiz düzeyde saptanması durumunda inançlarının artırılmasına ilişkin önerilerin geliştirilmesi de hedeflenmektedir.

Bu araştırmanın amacı; okul öncesi öğretmen adaylarının müzelerin eğitim ortamı olarak kullanılmasına yönelik öz -yeterlik inançlarını ve görüşlerini belirlemektir. Bu amaca ulaşmak için aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. Okulöncesi öğretmen adaylarının müzelerin eğitim ortamı olarak kullanılmasına yönelik öz- yeterlik inançları nasıldır?
2. Okulöncesi öğretmen adaylarının;
 - 2.1. Cinsiyet
 - 2.2. Müzede eğitim gerçekleştirip gerçekleştirilmeme durumuna göre öz -yeterlik inançları arasında fark var mıdır?
3. Okulöncesi öğretmen adaylarının müzelerin eğitim ortamı olarak kullanılmasına yönelik görüşleri nelerdir?

YÖNTEM

Araştırma nicel ve nitel verilerin birarada kullanıldığı karma yöntem ile gerçekleştirilmiştir. Nicel boyutta okul öncesi öğretmen adaylarının müzelerin eğitim ortamı

olarak kullanılmasına ilişkin öz -yeterlik inançları, nitel boyutta ise konuya ilişkin görüşleri değerlendirilmiştir.

Çalışma Grubu

Araştırmaya, 2016-2017 öğretim yılında özel bir üniversiteinin okul öncesi öğretmenliği bölümünde dördüncü sınıfta lisans eğitimi alan öğretmen adayları katılmıştır. Görüşmelere katılan öğretmen adaylarına (n=30) ilişkin bilgiler Tablo 1’ de belirtilmiştir.

Tablo 1. Öğretmen adaylarının demografik özelliklerine ilişkin bilgiler

Demografik Özellikler	f	%
Cinsiyet		
Kız	17	56.6
Erkek	13	43.3
Müze Eğitim Gerçekleştirip Gerçekleştirmeme Durumu		
Evet	10	33.3
Hayır	20	66.6

Tablo 1 incelendiğinde, araştırmaya katılan öğretmen adaylarının çoğunluğunun kız (%56.6) olduğu anlaşılmaktadır. Ayrıca öğretmen adaylarının çoğunluğunun (%66.6) müze ortamında eğitim gerçekleştirmediği de görülmektedir.

Veri Toplama Araçları

Araştırma kapsamında okul öncesi öğretmen adaylarının müzelerin eğitim ortamı olarak kullanılmasına yönelik özyeterlik inançlarını tespit etmek amacıyla “Müze Eğitimine Yönelik Özyeterlik İnancı Ölçeği”nden (Yeşilbursa ve Uslu, 2014), konuya ilişkin görüşlerini saptamak için ise “Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu”ndan yararlanılmıştır.

Müze Eğitimine Yönelik Özyeterlik İnanç Ölçeği

Okulöncesi öğretmen adaylarının müzelerin eğitim ortamı olarak kullanılmasına yönelik öz- yeterlik inançlarını belirlemek amacıyla araştırma kapsamında, YeşilBursa ve Uslu (2014) tarafından geliştirilen “Müze Eğitimine Yönelik Özyeterlik İnancı Ölçeği” kullanılmıştır. YeşilBursa ve Uslu’nun geliştirdiği öz-yeterlik inancı ölçeği 5’li likert tipte hazırlanmıştır. Maddeler değerlendirilirken, “Tamamen Yetersizim”, “Yetersizim”, “Kısmen Yeterliyim”, “Yeterliyim”, “Tamamen Yeterliyim” şeklinde 1’den 5’e doğru puanlanmıştır.

Ölçeğin hazırlanması aşamasında, 35 maddelik taslak bir form oluşturularak, eğitim fakültesinde öğrenim görmekte olan 307 öğretmen adayına pilot uygulama yapılmıştır (Yeşilbursa ve Uslu, 2014). Ölçeğin geçerlik ve güvenilirliğini analiz etmek amacıyla yapılan pilot uygulama sonucunda, toplam varyansın 48.86’sını açıklayan ve 11.72 özdeğerine sahip tek faktörlü yapıda 24 maddelik bir ölçek elde edilmiştir. Ölçekteki maddelerin madde toplam korelasyon değerleri ise 0.32 ile 0.57 ve madde faktör yükleri 0.57 ile 0.77 aralığında tespit edilmiştir. Maddelerin iç tutarlılığına yönelik Cronbach Alpha katsayısı 0.96 değerinde, çalışma kapsamındaki verilerin analiz sonucunun Cronbach Alpha katsayısı ise 0.94 değerinde hesaplanmıştır (Yeşilbursa ve Uslu, 2014). Ayrıca yapılan araştırma kapsamında öz -yeterlik inanç ölçeğinin hesaplanan Cronbach Alpha katsayısı 0.93 olarak bulunmuştur. Bu değerler, veri toplama aracının geçerli ve güvenilir olduğunu ortaya koymaktadır.

Araştırmada öğretmen adaylarının müzelerin eğitim ortamı olarak kullanılmasına yönelik öz-yeterlik inançlarını ölçmek amacıyla ölçeğin kullanımına ilişkin izinler alınmıştır. Adayların müzelerin eğitim ortamı olarak kullanılmasına ilişkin öz-yeterlik inançları yorumlanırken

aralıklar; 1.00-1.79 “Tamamen Yetersizim”, 1.80-2.59 “Yetersizim”, 2.60-3.39 “Kısmen Yeterliyim”, 3.40-4.19 “Yeterliyim”, 4.20-5.00 aralığı “Tamamen Yeterliyim” olarak değerlendirilmiştir.

Müzelerin Eğitim Ortamı Olarak Kullanılabilirliğine Yönelik Geliştirilen Görüşme Formu

Yarı yapılandırılmış görüşme formu, okul öncesi öğretmen adaylarının müzelerin eğitim ortamı olarak kullanılmasını ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla geliştirilmiştir. Görüşme formu hazırlanırken literatürden faydalanılmıştır. Ayrıca eğitim programı uzmanlarının (n= 4), müze eğitimi uzmanlarının (n=4), ölçme değerlendirme uzmanlarının (n=2) görüşleri doğrultusunda gerekli düzenlemeler yapılarak formun son şekli oluşturulmuştur. Alınan uzman görüşleri doğrultusunda formun kapsam geçerliliği de sağlanmıştır. Öğretmen adaylarının müzelerin eğitim ortamı olarak kullanılmasına ilişkin görüşlerini saptamak amacıyla adaya üç soru yöneltilmiştir. Sorular arasında; “Müze eğitimi öncesinde yapılması gereken etkinliklere ilişkin görüşleriniz nelerdir?”, “Müze eğitimi sırasında yapılması gereken etkinliklere ilişkin görüşleriniz nelerdir?”, “Müze eğitimi sonrasında yapılması gereken etkinliklere ilişkin görüşleriniz nelerdir?” yer almaktadır.

Araştırma kapsamında yürütülen görüşmeler 15-20 dk aralığında sürmüştür. Görüşmeler gerçekleştirilmeden önce öğretmen adaylarına; araştırmaya katılmalarının gönüllülük esasına dayalı olarak gerçekleştirileceği, araştırma sürecinde isimlerinin geçmeyeceği özellikle belirtilmiştir. Bu doğrultuda öğretmen adayları ile görüşmeler gerçekleştirilmiş, yapılan görüşmeler öğretmen adaylarından alınan izinler doğrultusunda ses kaydına alınmıştır.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Öğretmen adaylarının müzelerin eğitim ortamı olarak kullanılmasına ilişkin öz-yeterlik inançlarını tespit etmek amacıyla nicel veriler kapsamında, frekans, yüzdelik, aritmetik ortalama, standart sapma ile en düşük ve en yüksek değerler hesaplanmıştır. Bunun yanı sıra, ölçekteki bağımlı ve bağımsız değişkenler arasında fark olup olmadığını ortaya koymak amacıyla da *Bağımsız t test* kullanılmıştır. Analiz sonucunda elde edilen değerler ise 0.05 anlamlılık düzeyi ile yorumlanmıştır. Araştırmanın nitel verilerinin değerlendirilmesinde içerik analizi tekniğinden yararlanılmıştır. Verilerin toplanmasında öncelikle öğretmen adayları ile görüşmeler yapılmış, bu görüşmeler ses kaydına alınmıştır.

Bu doğrultuda; yapılan görüşmeler bilgisayar ortamında yazıya aktarılarak doğruluğu iki uzman tarafından incelenmiş, katılımcıların ifade ettikleri kelime grubları dikkate alınarak, araştırmacı tarafından ayrı ayrı kodlanmıştır. Kodlamalar içerikler doğrultusunda kategorize edilerek temalarda toplanmıştır. Ayrıca öğretmen adaylarına birer kod numarası verilmiştir. Üçüncü aşamada müze eğitim uzmanları (n=2) ve eğitim programları uzmanları (n=2) tarafından daha önce araştırmacının belirlediği temalar karşılaştırılarak, belirlenen kodların kavramsal temaları temsil edip etmediği teyit edilmiştir. Bu aşamada “Görüş Birliği” ve “Görüş Ayrılığı” olan kodlar belirlenmiştir. Nitel verilerin güvenilirlik hesaplaması Miles ve Huberman’ın (1994) formülü [$Uzlaşma\ Yüzdesi = \frac{Görüş\ Birliği}{(Görüş\ Birliği + Görüş\ Ayrılığı)} \times 100$] ile gerçekleştirilmiştir. Bu araştırma sonucunda araştırmacının belirlediği 15 koddan 13’ü onaylanmış, kodlamaların uygunluğu konusunda %86 oranında görüş birliği sağlanmıştır. Araştırmacı dışındaki bir kişinin içerik analizi yapması ile sonuçların karşılaştırılması sonucunda %80 oranında görüş birliği sağlanması kodlamanın güvenilirliğinin yüksek olduğuna işaret etmektedir (Miles ve Huberman, 1994). Bu sonuç gerçekleştirilen kodlamanın güvenilir olduğunu ortaya koymaktadır.

BULGULAR

Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Müzelerin Eğitim Ortamı Olarak Kullanılmasına Yönelik Öz -Yeterlik İnançları

Müzelerin eğitim ortamı olarak kullanılmasına yönelik öz-yeterlik inançlarını tespit etmek amacıyla, adayların inançlarına ilişkin ortalama puanları ve standart sapma değerleri analiz edilmiştir. Elde edilen nicel veriler Tablo 2’de belirtilmiştir. Tablo 2’de görüldüğü gibi okul dışı öğretmen adaylarının müzelerin eğitim ortamı olarak kullanılmasına ilişkin öz-yeterlik inançlarının toplam ortalama puanları ve standart sapma değerleri ($\bar{X}=2.10$, $SS=.240$) olarak saptanmıştır. Buna göre öğretmen adaylarının çoğunluğu; müzeleri eğitim ortamı olarak kullanma konusunda kendilerini “yetersizim” şeklinde ifade etmişlerdir. Bu bulgular okul öncesi öğretmen adaylarının müzelerin eğitim ortamı olarak kullanılması konusunda kendilerini genel olarak “yetersiz” gördüklerini ortaya koymuştur.

Tablo 2. Okul öncesi öğretmen adaylarının müzelerin eğitim ortamı olarak kullanılmasına ilişkin öz-yeterlik inanç puanları

	N	Minimum	Maximum	\bar{X}	Ss
ÖzYeterlik İnanç Puanları Toplam	30	1.90	2.82	2.10	.240

Bununla birlikte maddeler bazında yapılan analiz sonucunda ise öğretmen adaylarının kendilerini “Müze görevlilerini önceden bilgilendirerek çalışmanın amacına katkıda bulunmalarını sağlayabilme.” konusunda en yeterli ($\bar{X}=4.25$, $S=.780$), “Düzenlenen müze gezisi ile ilgili bilgilendirme yaparak geziyi ilgi çekici hale getirebilme” konusunda kısmen yeterli ($\bar{X}=2.71$, $S=.750$), “Müze eğitiminden daha iyi bir verim alabilmek için müze gezisi sonrasında gezi sırasında yapılan çalışmalarla ilgili sınıf içi etkinlikler (drama, resim çizme, metin yazma, sunum vs.) düzenleyebilme” ($\bar{X}=1.58$, $S=.421$) konusunda ise tamamen yetersiz gördükleri saptanmıştır. Öğretmen adaylarının müze görevlilerini önceden bilgilendirerek çalışmanın amacına katkıda bulunmalarını sağlayabilme konusunda kendilerini yeterli görmeleri, müze görevlileri ile müze öncesinde iletişime geçmek konusunda bilgi sahibi olduklarını düşündürmektedir. Öğretmen adaylarının düzenlenen müze gezisi ile ilgili bilgilendirme yaparak geziyi ilgi çekici hale getirebilme konusunda kısmen yeterli olmaları ise, müzede gerçekleştirilecek eğitimde müzeye ilişkin bilgi sahibi olmanın önemli olduğunu kısmen düşündüklerine işaret etmektedir. Son olarak öğretmen adaylarının müze eğitiminden daha iyi bir verim alabilmek için müze gezisi sonrasında gezi sırasında yapılan çalışmalarla ilgili sınıf içi etkinlikler (drama, resim çizme, metin yazma, sunum vs.) düzenleyebilme konusunda kendilerini yetersiz görmeleri de öğretmen adaylarının müzeleri verimli bir şekilde eğitim ortamı olarak kullanılabilme ve öğretim etkinlikleri tasarlayıp uygulayabilme konularındaki bilgi düzeylerini artırmaya ihtiyaç duyduklarını ortaya koymaktadır.

Okul öncesi Öğretmen Adaylarının Cinsiyetlerine Göre Müzelerin Eğitim Ortamı Olarak Kullanılmasına Yönelik Öz-Yeterlik İnançlarının Karşılaştırılması

Öğretmen adaylarının öz-yeterlik inançlarının cinsiyetlerine göre farklılık gösterip göstermediğini tespit etmek amacıyla *Bağımsız t test* uygulanmıştır. Elde edilen veriler Tablo 3’te sunulmuştur. Kız adayların öz-yeterlik inanç puanlarının aritmetik ortalama ve standart sapma puan değerlerinin ($\bar{X}=2.42$, $SS=.234$) olduğu, erkek adayların ise puan değerlerinin ($\bar{X}=2.11$, $SS=.243$) olarak hesaplandığı görülmektedir. Bulgular kız adayların müzelerin eğitim ortamı olarak kullanılmasına yönelik öz-yeterlik inançlarının erkek adaylara göre daha yüksek olduğunu göstermektedir.

Tablo 3. Okul Öncesi öğretmen adaylarının cinsiyetlerine göre müzelerin eğitim ortamı olarak kullanılmasına ilişkin öz-yeterlik inanç puanlarının karşılaştırılması

	Cinsiyet	N	\bar{X}	Ss	df	t	p	Açıklama
ÖzYeterlik İnanç Puanları Toplam	Kız	17	2.42	.234	32	.623	.741	p>0.05 Anlamsız
	Erkek	13	2.11	.243				

Ancak yapılan *Bağımsız t test* sonucunda kız ve erkek öğretmen adayların öz-yeterlik inançları arasında cinsiyet yönünden herhangi bir anlamlı farklılığa ($t = .623$, $p>0.05$) rastlanmadığı saptanmıştır. Elde edilen bu bulgular cinsiyet değişkeninin öğretmen adaylarının öz-yeterlik inançlarında herhangi bir anlamlı etki yaratmadığına işaret etmektedir.

Okul Öncesi Öğretmen adaylarının Müzede Eğitim Gerçekleştirme Durumlarına Göre Müzelerin Eğitim Ortamı Olarak Kullanılmasına Yönelik Öz-Yeterlik İnançlarının Karşılaştırılması

Öğretmen adaylarının öz-yeterlik inançlarının müzede eğitim gerçekleştirme durumlarına göre farklılık gösterip göstermediğini tespit etmek amacıyla *Bağımsız t test* uygulanmıştır. Elde edilen bulgular Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4. Okul Öncesi öğretmen adaylarının müzede eğitim gerçekleştirme durumlarına göre müzelerin eğitim ortamı olarak kullanılmasına ilişkin öz-yeterlik inanç puanlarının karşılaştırılması

	Müzede Eğitim Gerçekleştirme Durumu	N	\bar{X}	Sd	df	t	p	Açıklama
ÖzYeterlik İnanç Puanları Toplam	Evet	10	2.20	.268	33	-748	.469	p>0.05 Anlamsız
	Hayır	20	2.42	.246				

Tablo 4'te okul öncesi öğretmen adaylarının 10'unun müzede eğitim gerçekleştirdiği, 20'sinin ise müzede eğitim gerçekleştirmedikleri anlaşılmaktadır. Bu bulgulara göre müzede eğitim gerçekleştiren öğretmen adaylarının aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri ($\bar{X}=2.20$, $SS=.268$) iken, müzede eğitim gerçekleştirmeyen adayların puan değerleri ($\bar{X}=2.42$, $SS=.246$) olarak saptanmıştır. Bu bulgular, müzede eğitim gerçekleştiren öğretmen adaylarının öz-yeterlik inançlarının daha düşük olduğunu göstermektedir. Öğretmen adaylarının müzeleri eğitim ortamı olarak kullanmalarına rağmen öz-yeterlik inançlarının kullanmayan öğretmen adaylarına göre daha düşük olması, müzeyi eğitim ortamı olarak tasarlama konusundaki bilgi düzeylerinin yetersiz olduğunu, bu nedenle kendilerini yetersiz gördüklerini düşündürmektedir. Ayrıca bulgulardan müzelerde eğitim gerçekleştirmeyen öğretmen adaylarının da kendilerini müzeleri eğitim ortamı olarak kullanma konusunda yetersiz gördükleri anlaşılmaktadır.

Buna karşın elde edilen bulgulardan iki gruptaki öğretmen adaylarının öz-yeterlik inançları arasında müzede eğitim gerçekleştirme durumu değişkeni açısından herhangi bir anlamlı farklılığa ($t = -748$, $p>0.05$) saptanmamıştır. Bu bulgular öğretmen adaylarının müzede eğitim gerçekleştirme durumlarının öz-yeterlik inançlarında herhangi bir anlamlı etki yaratmadığını ortaya koymaktadır.

Öğretmen Adaylarının Müzelerin Eğitim Ortamı Olarak Kullanılabilirliğine Yönelik Görüşleri

Tablo 5'te okul öncesi öğretmen adaylarının müzelerin eğitim ortamı olarak kullanılabilirliğine yönelik görüşlerine yer verilmiştir. Buna göre öğretmen aday görüşleri "müze

eğitimi öncesinde yapılması gerekenler”, “müze eğitimi sırasında yapılması gerekenler” ve “ müze sonrasında yapılması gerekenler” olmak üzere 3 temada toplanmıştır.

Tablo 5'te görüldüğü gibi öğretmen adayları birinci tema kapsamında müzede gerçekleştirilecek eğitimde izinlerin hangi kurumlardan alınması gerektiğini bilmediklerini (n=9) belirtmişlerdir. Örnek ifade aşağıda verilmiştir.

“Müzelerin eğitim ortamı olarak kullanılmasında izinler konusunda nasıl bir prosedür izlemem gerektiğini bilmiyorum..” (ÖA, 30)

Yine öğretmen adayları birinci temada müzede gerçekleştirilecek eğitimlerde ortamı seçerken herhangi bir kriter olmadığını, bu nedenle herhangi bir müzenin seçilebileceğini (n= 7) ifade etmişlerdir. Örnek görüş aşağıda belirtilmiştir.

“Müzelerin seçiminde herhangi bir kriter olmamalı diye düşünüyorum. Eğitim yapacağımız müzeyi isteğe göre seçebiliriz.” (ÖA, 4)

Ayrıca öğretmen adayları müzede gerçekleştirilecek eğitimlerden önce müzedeki eserlerin tümüne yönelik bilgiler verilmesinin gerekli (n=5) olduğunu ifade etmişlerdir. Örnek ifade aşağıda sunulmuştur.

“Müzede gerçekleştirilecek eğitimlerde müzedeki tüm eserler tanıtılmalıdır. Etkinlikler tüm eserlere yönelik olmalıdır.” (ÖA, 1)

Tablo 5. Okul Öncesi öğretmen adaylarının müzelerin eğitim ortamı olarak kullanılabilirliğine yönelik görüşleri

TEMA	ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ	f
Müze Eğitimi Öncesinde Yapılması Gereken Etkinlikler	Müze eğitimi konusunda izinlerin öncelikle hangi kurumlardan alınmasına ilişkin bilgi sahibi değilim.	9
	Müze eğitimi öncesinde öğretimi istediğimiz herhangi bir müzede gerçekleştirebiliriz.	7
	Müze eğitimini düzenlemeden önce müzedeki eserlerin tümüne ilişkin bilgiler vermeliyiz.	5
	Müze eğitimi öncesinde hazırlık etkinliklerinin düzenlenmesi konusunda bilgi sahibi değilim.	4
	Müze eğitimi öncesinde herhangi bir plan hazırlanmasına gerek yoktur.	3
	Müzede gerçekleştirilecek etkinliklerde geniş gruplar oluşturulmalıdır.	2
	Müze Eğitimi Sırasında Yapılması Gereken Etkinlikler	Müzede gerçekleştirilecek etkinliklerde öğrencilerin yalnızca not defteri getirmesinin yeterli olduğu, başka herhangi bir öğretim materyali kullanılmasının gerekli olmadığını düşünüyorum.
Müzede gerçekleştirilecek etkinliklerde zamanı nasıl planlayabileceğimi bilmiyorum.		7
Müzede gerçekleştirilecek eğitimde uygun öğretim yöntem ve teknikleri kullanma konusunda yeterli bilgiye sahip değilim.		6
Müze eğitimi sırasında yalnızca müzedeki eserleri yansıtan çizim çalışmaları yapılabilir.		4
Müze eğitimi sırasında yapılan çalışmalarla ilgili ne gibi etkinlikler düzenleyebileceğimden emin değilim.		2
Müze Eğitimi Sonrasında Yapılması Gereken Etkinlikler	Müze eğitimi sonrasında öğretilen bilgileri nasıl pekiştirilebileceğime ilişkin yeterli bilgiye sahip değilim.	19
	Müze eğitimi sonrasında hangi ölçme ve değerlendirme tekniklerini kullanabileceğimi bilmiyorum.	11

Bunun yanısıra öğretmen adaylarının bazıları müze eğitimi öncesinde ne tür hazırlık etkinlikleri düzenlenebileceği konusunda bilgi sahibi olmadıklarını (n=4) da belirtmişlerdir. Örnek ifade aşağıda verilmiştir.

“Müze ortamında gerçekleştirilecek etkinlikler öncesinde müzedeki eserlere ilişkin genel bilgiler verilebilir.” (ÖA, 8)

Yine öğretmen adayları müze eğitimi öncesinde herhangi bir plan hazırlanmasına gerek duyulmadığını (n=3) ifade etmişlerdir. Örnek ifade aşağıda belirtilmiştir.

“Müze eğitimi öncesinde müzede gerçekleştirilecek etkinliklere yönelik herhangi bir plan hazırlanmasına gerek yoktur.” (ÖA, 21)

Ayrıca öğretmen adayları müzede gerçekleştirilecek etkinliklerde geniş gruplar oluşturulması ve bu grupların müze öncesinde planlanması gerektiğinin üzerinde durmuşlardır. Örnek ifade aşağıda belirtilmiştir.

“Müzede düzenlenecek eğitimlerde geniş gruplarla eğitim yapılmalıdır. Müze öncesinde bu gruplar önceden belirlenmelidir.” (ÖA, 28)

Bununla birlikte Tablo 5’te görüldüğü gibi öğretmen adayları ikinci tema kapsamında müzede gerçekleştirilecek etkinliklerde öğrencilerin yalnızca not defteri getirmesinin yeterli, başka herhangi bir öğretim materyali kullanılmasının gerekli olmadığını (n=11) düşündüklerini ifade etmişlerdir. Örnek ifade aşağıda belirtilmiştir.

“Müzede düzenlenecek eğitimlerde öğrencilerin yalnızca not defteri getirmesinin yeterli olacağına inanıyorum.” (ÖA, 11)

Ayrıca öğretmen adayları müzede düzenlenecek etkinliklerde zamanın nasıl planlanabileceği konusunda bilgi sahibi olmadıklarını (n=7) da vurgulamışlardır. Örnek görüş aşağıda sunulmuştur.

“Gerçekleştireceğim etkinliklerde karşılaşacağım en önemli sorunun zaman ayarlaması olduğunu düşünüyorum.” (ÖA, 9)

Bunun yanı sıra öğretmen adayları müze ortamında gerçekleştirilecek etkinliklerde öğretim yöntem ve teknikleri kullanma konusunda yeterince donanımlı olmadıklarını (n=6) ifade etmişlerdir. Örnek görüş aşağıda sunulmuştur.

“Müze ortamındaki etkinlikler doğrultusunda ne tür öğretim yöntem ve teknikleri kullanabileceğimi bilmiyorum.” (ÖA, 22)

Yine Tablo 5’de görüldüğü gibi öğretmen adaylarının bazıları müze eğitimi sırasındaki etkinlikler doğrultusunda yalnızca müzede bulunan eserleri yansıtan çizim çalışmalarının yapılabileceği konusunda (n=4) görüş bildirmişlerdir. Örnek görüş aşağıda belirtilmiştir.

“Müze ortamında gerçekleştirilecek eğitim doğrultusunda aklıma gelen tek öğretim etkinliği eserlerin iki boyutlu çizim çalışmalarını yapmaktır.” (ÖA, 19)

Öğretmen adayları ikinci tema kapsamında müze eğitimi sırasında yapılan çalışmalarla ilgili ne gibi etkinlikler düzenlenebileceğinden emin olmadıklarını (n=2) da ifade etmişlerdir. Örnek ifade aşağıda verilmiştir.

“Müzede gerçekleştirilecek eğitimlerde ne tür etkinlikler gerçekleştirebileceğim konusunda bilgi sahibi değilim.” (ÖA, 29)

Yine Tablo 5’te öğretmen adayları üçüncü tema kapsamında müze eğitimi sonrasında öğretilen bilgilerin nasıl pekiştirilebileceği konusunda bilgi sahibi olmadıklarını (n=19) dile getirmişlerdir. Bu konuya ilişkin örnek görüş aşağıda sunulmuştur.

“Müzede gerçekleştirilen eğitim sonrasında öğrenilen bilgiyi pekiştirici ne gibi etkinlikler planlayabilirim bilmiyorum.” (ÖA, 5)

Buna ek olarak öğretmen adayları müze eğitimi sonrasında hangi ölçme ve değerlendirme tekniklerini kullanabileceklerine yönelik bilgi sahibi olmadıklarına (n=11) da dile getirmişlerdir. Örnek ifade aşağıda belirtilmiştir.

“Müze ortamında gerçekleştirilen eğitim sonrasında öğrencilerin hangi ölçme ve değerlendirme teknikleri ile değerlendirilebileceği konusunda daha önce hiç düşünmemiştim.” (ÖA, 27)

Elde edilen tüm bulgular okul öncesi öğretmen adaylarının; müze öncesi, müze sırası ve müze sonrasında ilişkin gerçekleştirilecek etkinlikler konusunda yeterli donanıma sahip olmadıklarını göstermiştir.

TARTIŞMA ve SONUÇ

Araştırmadan elde edilen bulgular ışığında, okul öncesi öğretmen adaylarının müzelerin eğitim ortamı olarak kullanılmasına yönelik öz- yeterlik inançlarının genel olarak yetersiz olduğu saptanmıştır. Benzer şekilde Demircan ve Altıntaş (2016) tarafından yapılan çalışmada da öğretmenlerin bu konudaki görüşleri değerlendirilmiştir. Bu doğrultuda yalnızca öğretmen

adaylarının değil öğretmenlerin de müzede eğitim düzenleme konusunda bilgi eksiklikleri olduğu, bu konudaki öz-yeterlik inançlarının ise yetersiz olduğu belirtilmiştir. Bu noktada; adayların müzelerin eğitim ortamı olarak kullanılmasına ilişkin bilgi eksiklerini giderecek bir öğretim programının geliştirilmesinin ve uygulanmasının öz-yeterlik inançları üzerinde olumlu yönde etkili olabileceğine inanılmaktadır.

Araştırmanın diğer bir sonucuna göre okul öncesi öğretmen adayları kendilerini en yeterli müze görevlilerini önceden bilgilendirme ve çalışmanın amacına katkıda bulunma konusunda hissetmektedirler. Bununla birlikte öğretmen adayları; düzenlenen müze gezisi ile ilgili bilgilendirme yaparak geziyi ilgi çekici hale getirebilme konusunda kendilerini kısmen yeterli görmektedirler. Müze gezisi sonrasında müzede yapılan etkinlikleri pekiştirmek amacı ile sınıf ortamında pekiştirici etkinlikler (müze eğitimi ile ilgili) düzenleyebilme konusunda ise tamamen yetersiz görmektedirler. Öğretmen adaylarının sınıf ortamında müze eğitimi ile ilgili pekiştirici etkinlikler düzenlemede kendilerini yetersiz görmeleri; bu konu ile ilgili bilgi düzeylerinin yeterli olmadığını düşündürmektedir. Benzer bulgu Okvuran'ın (2012) araştırmasında da saptanmıştır. Bu noktada öğretmen adaylarının müzeleri eğitim ortamı olarak nasıl kullanabileceklerine ilişkin uygulamalı etkinliklerin yapılabileceği bir hizmetçi öğretim programının geliştirilmesinin bu konudaki eksikliğin giderilmesinde etkili olacağına inanılmaktadır (Richardson, Kalvaitis, ve Delparte, 2014; Seligmann, 2014; Uz, 2014).

Araştırmada öğretmen adaylarının cinsiyet ve müzede eğitim gerçekleştirme durumuna göre öz-yeterlik inançlarına ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farka da rastlanmamıştır. Bu noktada Saraçalıoğlu, Certel, Varol ve Bahadır (2012) tarafından yapılan çalışmada bireylerin kadın veya erkek olmalarının öz-yeterlik inançlarında herhangi bir farklılığa yol açmadığı ifade edilmiştir. Bu bulgu öğretmen adaylarının kadın ve erkek olmalarının öz-yeterlik inançlarında her koşulda etkili olmadığına işaret etmektedir. Yine Akman ve diğerleri (2015) araştırmasında müzede eğitimlerin gerçekleştirilmesinde eğitimi düzenleyenlerin donanımlı bir eğitim almalarının etkili bir ortamın yaratılmasında önemli olduğu da belirtilmektedir. Yapılan araştırmada müzede eğitim gerçekleştiren ve gerçekleştirmeyen öğretmen adaylarının görüşleri arasında farklılık olmaması; her iki gruptaki adayların donanımlı bir bilgiye sahip olmadıklarını ortaya koymaktadır.

Araştırmanın nitel boyutunda adayların müze öncesi, müze sırası ve müze sonrasında ilişkin ifade ettikleri görüşlerinden gerçekleştirilebilecek etkinlikler konusunda yeterli bilgiye sahip olmadıkları anlaşılmaktadır. Bu noktada Önder, Abacı ve Kamaraj (2009) tarafından yapılan araştırmada müzede etkinliklerin özellikle planlı ve düzenli bir şekilde tasarlanmasının önemi üzerinde durulmaktadır. Araştırmada öğretmen adaylarının çoğunluğunun müze eğitiminde izinlerin hangi kurumlardan alınması konusunda bilgi sahibi olmadıkları ve müze eğitim öncesinde müzeleri seçme kriterleri konusunda doğru bilgiye sahip olmadıkları saptanmıştır. Giritli'nin (2012) hazırladığı araştırmada organizasyonların planlı bir şekilde gerçekleştirilmesinin ve müze ortamının seçiminde belirli kriterlerin dikkate alınmasının öneminden bahsedilmektedir. Benzer bulgular adayların müze eğitimi öncesine ilişkin bilgi eksiklikleri olduğunu ortaya koymaktadır. Yine araştırmada öğretmen adaylarının müze eğitimi sırasındaki etkinliklerde yalnızca not defteri kullanılmasının yeterli olacağını ifade ettikleri görülmektedir. Bu noktada Argyrou, Blondeau, İzzet, Ertaç, Ktori ve Makriyianni (2011), İlhan, Artar, Okvuran ve Karadeniz (2011), Maccario (2012) ile Wells (2014) tarafından gerçekleştirilen araştırmalarda müze eğitimi sırasında keşif tutanakları, ipucu kağıtları, gözlem defterleri gibi birbirinden farklı öğretim materyallerinin kullanılabilmesi belirtilmektedir. Belirtilen araştırmalardaki bulgular öğretmen adaylarının müzede kullanılabilecek öğretim materyalleri konusunda yeterli bilgiye sahip olmadıklarına işaret etmektedir. Bununla birlikte araştırmada öğretmen adaylarının müze eğitimi sonrasında öğretilen bilgilerin nasıl pekiştirilebileceği ve ölçme ile değerlendirme tekniklerini kullanma konusunda bilgi eksikleri olduğunu ifade ettikleri de tespit edilmiştir. Ancak Fagerstam (2014), Humberstone ve Stan (2011), İlhan ve diğerleri (2011) ile Turnbull'ın (2012) araştırmalarında müzede gerçekleştirilecek eğitimden sonra öğrencilerin müzede neler öğrendiklerini saptamak ve bilgileri pekiştirmek amacıyla; akran ve görüş değerlendirme, kontrol listeleriyle değerlendirme, dereceli puanlama araçları ile değerlendirme, kompozisyon yazdırma gibi tekniklerin

kullanılması gerektiği vurgulanmaktadır. Belirtilen araştırmalardaki bu bulgular öğretmen adaylarının müze sonrasında gerçekleştirilecek etkinliklere ilişkin bilgi düzeylerini artırmaya ihtiyaç duyduklarını ortaya koymaktadır.

Elde edilen tüm sonuçlar, okul öncesi öğretmen adaylarının müzelerin eğitim ortamı olarak kullanılması konusundaki bilgi eksiklerini giderecek uygulamalı eğitimlerin verilmesinin önemine işaret etmektedir. Nichols (2014) ile Humberstone ve Stan'ın (2011) araştırmalarında, müzelerdeki öğretime ilişkin eğitimlerin düzenlenmesinin öğretimin kalıcılığını artıracığı, daha etkili sonuçlar elde edilebileceği ve somut öğrenmeler kazandırılabilirliği ifade edilmektedir. Bunun yanı sıra Ceylan ve Kılınc'ın (2016) araştırmalarında müzelerin eğitim ortamı olarak kullanılması ile, öğretimin zenginleştirilebileceği öğretim programların oluşturulmasının bu yöndeki eksikliği giderebileceği belirtilmektedir. Görüldüğü gibi elde edilen bulgular paralellik taşımaktadır.

Bu noktada elde edilen sonuçlar ışığında, öğretmen adaylarının müzelerin eğitim ortamı olarak kullanılmasına ilişkin öz-yeterlik inançlarının olumlu yönde olmasının ve müze eğitimine ilişkin bilgi eksikliklerinin giderilmesinin, öğretmen adaylarının müze eğitimi alanında kendilerini yeterli görmelerinde önemli olduğu düşünülmektedir. Bu kapsamda öncelikle öğretmen adaylarının müzelerin eğitim ortamı olarak kullanılmasına ilişkin ihtiyaçlarının saptanmasının, buna yönelik bir öğretim programının geliştirilmesinin ve uygulanmasının, öğretmen adaylarının uygulama sonrasındaki öz-yeterlik inançlarında etkili olması beklenmektedir (Nalinci, 2014; Schumann ve Sibthorp, 2016). Bu doğrultuda; okul öncesi öğretmen adaylarının hizmetöncesi dönemde müze eğitimine ilişkin bilgi eksiklerinin tespit edilmesi, buna yönelik ihtiyaçlarını giderebilecek bir müze öğretim programının geliştirilmesi önerilmektedir. Ayrıca geliştirilen öğretim programının müze eğitim uygulamaları dersi kapsamında; eğitim fakültelerinin okul öncesi öğretmenliği bölümlerinde okutulması ve uygulanması da önerilmektedir. Ayrıca ileriki araştırmalar kapsamında geliştirilecek öğretim programlarının deneysel çalışmalar doğrultusunda uygulanmasının adayların etkinlikleri gerçekleştirebilmelerine ilişkin gözlemlerin yapılmasının ve görüşlerinin alınmasının bu konunun derinlemesine incelenmesinde etkili olabileceği de düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Abacı, O. ve Usbaş, H. (2010). Investigation of the effects of the program "utilization of the museums for pre-school education" on 6 year-old children. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 2, 1205-1209.
- Akman, B., Altinkaynak, Ö.Ş., Kara, E. H.G. ve Gül, C. Ş. (2015). The views of preschool teachers on museum education. *Uludağ University Education Faculty Journal*, 28(1), 97-115.
- Argyrou, E., Blondeau, B., İzzet, V., Ertaç, G., Ktori, M. ve Makriyianni, C. (2011). *Eski eserlerle Kıbrıs tarihinin araştırılması*. Lefkoşa: USAID.
- Bolat Aydoğan, K. E. (2017). Museum education and practices course in the context of the visual arts teacher candidates' opinions. *Anadolu Journal of Educational Sciences International*, 7(1), 72-106.
- Bozdoğan, A. E. (2016). Development of self-efficacy belief scale for planning to out of school settings. *Journal of Theoretical Educational Science*, 9(1), 111- 129.
- Bulduk, E., Bulduk, N. ve Kocak, E. (2013). The development of museum education relationship and resource creation in developing countries. *European Journal of Research on Education*, Special Issue, 7-11.
- Ceylan, S. ve Kılınc, N. (2016). Determining the views of pre-school children and their parents regarding museums: Safranbolu case. *International Journal of Education*, 8(1), 129-143.
- Çalışkan, E., Önal, N. ve Yazıcı, K. (2016). What do social studies pre-service teachers think about virtual museums for instructional activities?. *TURKISH STUDIES- International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 11(3), 689-706.
- Çıldır, Z. ve Karadeniz, C. (2017). Okul öncesi öğretmen adaylarının görüşleri bağlamında müze ve müzede eğitim. *Milli Eğitim*, 214, 359-383.
- Dağal, A. B. ve Bayındır, D. (2016). Okul öncesi dönem çocuklarla yapılan müze gezilerinin çocukların müzelere karşı olumlu duygu ve bilgi düzeylerine etkisi, *Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi*, 3(6), 264-281.

- Demircan, F. ve Altıntaş, O. (2016). Harvard üniversitesi sanat müzesindeki eğitim etkinliklerinin çağdaş müzecilik anlayışı bakımından incelenmesi. *İdil*, 5(20), 231-248.
- Dilli, R. (2014). The role of natural history museums on education. *Journal of Social Sciences*, 40, 81-95.
- Dilmaç, O. (2016). The effect of active learning techniques on class teacher candidates' success rates and attitudes toward their museum theory and application unit in their Visual Arts course, *Educational Sciences: Theory ve Practice*, 16, 1587-1618.
- Doğan, C. D. (2017). Using museums as a learning environment: Measurement and evaluation applications. *Electronic Journal of Social Sciences*, 16(60), 234-248.
- Egüz, Ş. ve Kesten, A. (2012). Teachers and students' opinions regarding learning with museum in social studies course: Case of Samsun. *Inonu University of the Faculty of Education*, 13(1), 81-103.
- Erem, E. (2017). Okul öncesi öğretmenliği öğretim programında yer alan seçmeli müze eğitimi dersinin gerekliliğine ilişkin öğrenci görüşlerinin incelenmesi. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 12(2), 31-42.
- Fagerstam, E. (2014). High school teachers' experience of the educational potential of outdoor teaching and learning. *Journal of Adventure Education Outdoor Learning*, 14 (1), 56-81.
- Flores, M. I. (2015). Developing preservice teachers' self-efficacy through field-based science teaching practice with elementary students. *Research in Higher Education Journal*, 27, 2015.
- Giritli, F. (2012). Kuzey Kıbrıs'ta müzede eğitim çalışmalarının değerlendirilmesi. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 7(13), 9-21.
- Gönen, M., Aydos, E., H. ve Erdem, A., U. (2016). Experiences of candidate preschool teachers on art education and implementations, *International Journal of Innovative Research in Education*, 3(1), 42-49.
- Humberstone, B. ve Stan, I. (2011). Outdoor learning: primary pupils' experiences and teachers' interaction in outdoor learning. *International Journal of Primary, Elementary and Early Years Education*, 39(5), 529- 540.
- İlhan Çakır, A., Artar, M., Okvuran, A. ve Karadeniz, C. (2011) *Müze eğitimi etkinlik kitabı*. Ankara: MDGF UNICEF.
- Karadeniz, C. ve Okvuran, A. (2014). Müzede bir gece: Ankara Üniversitesi öğrencileri ile Çorum Arkeoloji Müzesi'nde müze eğitimi. *İlköğretim online*, 13(3), 865-879.
- Kaschak, J. (2014). Museum visits in social studies. The role of a methods course. *Social Studies Research and Practice*, 9(1), 107-118.
- Küçükyılmaz, E. A. ve Duban, N. (2006). Sınıf öğretmen adaylarının fen öğretimi öz-yeterlik inançlarının artırılabilmesi için alınacak önlemlere ilişkin görüşleri. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(2), 1-23.
- Maccario, K.N. (2012). Stimulation of multiple intelligence by museum education at teachers' training. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 51, 807-811.
- Mannion, G., Fenwick, G. ve Lynch, J. (2013). Place-responsive pedagogy: Learning from teachers' experiences of excursions in nature. *Environmental Education Research*, 19(6), 792-809.
- Miles, M.B. ve Huberman, A.M. (1994). *Qualitative Data Analysis*. London: Sage Publication.
- Nalinci, G. Z. (2014). Görsel sanatlar dersi öğretim programının yaratıcılık açısından değerlendirilmesi. *Ulakbilge*, 2 (3), 1-18.
- Nichols, S. K. (2014). Museum, universities ve pre-service teachers. *Journal of Museum Education*, 39(1), 3-9.
- Norodahl, K. ve Johannesson, I.A. (2015). Children's outdoor environment in Iceland educational policy. *Scandinavian Journal of Educational Research*, 59 (1), 1-22.
- Okvuran, A. (2012). Development of creative drama in the museum as a teaching method in Turkey. *Education and Science*, 37(16), 170-180.
- Önder, A, Abacı, A. ve Kamaraj, I. (2009). Müzelerin eğitim amaçlı kullanımı projesi: İstanbul Arkeoloji Müzesindeki Marmara örnekleme. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(25), 103-117.
- Öztürk, A. (2017). Music museums in Turkey and their educational functions. *Education Science Society Journal*, 15(58), 116-129.
- Richardson, R., Kalvaitis, D. ve Delparte, D. (2014). Using systematic feedback and reflection to improve adventure education teaching skills. *Journal of Experiential Education*, 37 (2), 187- 206.
- Sandell, K. ve Ohman, J. (2010). Educational potentials of encounters with nature: Reflections from a Swedish outdoor perspective. *Environmental Education Research*, 16(1), 113-132.
- Saraçalıoğlu, A. S., Certel, Z., Varol, R. ve Bahadır, Z. (2012). Öğretmenlerin öz-yeterlik inançları ve denetim odaklarının incelenmesi. *Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 3(2), 54-63.
- Schumann, S. ve Sibthorp, J. (2016). Improving the accuracy of outdoor educators' teaching self-efficacy beliefs through metacognitive monitoring. *Journal of Experiential Education*, 39(2), 196-210.

- Seligmann, T. (2014). Learning museum; A meeting place for pre-service teachers and museums. *Journal of Museum Education*, 39(1), 42-53.
- Şar, E. ve Sağkol, T. (2013). Eğitim fakültelerinde müze eğitimi dersi gerekliliği üzerine. *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(2), 83-90.
- Thorburn, M. ve Allison, P. (2010). Are we ready to go outdoors now? The prospects for outdoor education during a period of curriculum renewal in Scotland. *The Curriculum Journal*, 21(1), 97-108.
- Turnbull, M. (2012). *Go outside: Engaging elementary art students in outdoor exploration* (Unpublished master thesis). The University of Florida, Florida.
- Tutkun, C. ve Acer, D. (2015). Okul öncesi öğretmen adaylarının hizmet öncesi eğitiminde müze ve sanat galerilerinin kullanımı. *K.Ü. Kastamonu Eğitim Dergisi*, 23 (2), 417-438.
- Türkiye Milli Eğitim Bakanlığı (2013). *Okul öncesi eğitim programı*. Ankara
- Wells, S.Y. (2014). Active art education in a University Museum: The example of the Barber Institute. *Journal of Social Studies Education Research*, 5(1), 20-37.
- Yapıcıoğlu, A.E., Atmaca, S., Akbulut, A., Ceyhan, G. D., Durmuş, Y., Akaydın, G. ve Demirsoy, A. (2017). Journey to natural history museum in perspective of children. *European Journal of Science and Mathematics Education*, 5(4), 365-375.
- YeşilBursa, C. C. ve Uslu, S. (2014). Pre-service social studies teachers' self-efficacy beliefs toward museum education. *International Journal of Eurasia Social Studies*, 5(16), 410-428.
- Yıldırım, T. ve Tahiroğlu, M. (2012). Sanal ortamda gerçekleştirilen müze gezilerinin ilköğretim öğrencilerinin sosyal bilgiler dersine yönelik tutumlarına etkisi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(39), 104-114.
- Uz, A. (2014). Bilinçli bir sanat izler kitlesi için alternatif öğrenme yöntemlerinin sanat eğitimindeki önemi: Müze ve sanat galerileri. *Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 3, 90-102.